

,İmamların Masumiyeti

<"xml encoding="UTF-8?">

İmamların Masumiyeti,

Tanımı ve Delilleri

Ayetullah Cafer Subhani

Hiç şüphesiz İmamiye Şialarının diğer İslam mezheplerinden ayrıldığı en bariz nokta masum imam inancıdır. İmamiye Şiası imamların hatadan ve günahattan masun olduklarını vucuben kabul ederler. Diğer İslami mezhepler ise imamların böyle bir özelliğinin olmadığına ittifak halindedirler.

Şeyh Müfid şöyle der: İmamlar da peygamberler gibi masumdurlar. Ancak peygamberlerden sadır olmaları caiz olan bazı noktalar hariç İmamların küçük günah işlemeleri dahi caiz değildir.

Şeri hükümlerden bir şey unutmaları caiz değildir. Elbette ki günah işleme kapasitelerinin kendilerinden alınmış ve taat işlenmeye zorlanmışlık gibi bir masumiyet anlayışında değiliz. Zira böyle bir masumiyet anlayışı sevap ve cezalandırma inancının batıllığını gerektirir. İmamiye Şiası bu hususta birçok akli ve nakli delil serdetmişlerdir. Akıl noktasında getirdiği delil kısaca şöyledir: İmam Peygamber(a.s)'ın getirdiği hükümlerin uygulayıcısı, şeriatın koruyucusudur.

Hata ve kizb/yanılma Onlar için caiz olsaydı onların imametinden beklenen amaç gerçekleşmezdi.

Masumiyetin Hakikati

İsmet; günahları işlemeye ve taatı terk etmeye kudreti olduğu halde sahibini vacipleri terk etmekten ve günahları işlemek suretiyle masiyete ve hataya düşmekten engelleyen bir kuvvettir. Bu kudret kendisinde bulunmasaydı övülmeyi ve sevabı hak etmezdi. Şöyle de denilebilir. İmam takva mertebesine şehvetin ve heva ve hevesin kendisine galip gelmemesi suretiyle ulaşmıştır. Ayrıca şeriatı ve şeri hükümleri bilme payesiyle ebedi bir şekilde hataya düşmeyecek bir payeye ulaşmıştır.

İsmet, İmamiye Şiasının ortaya çıkardığı bir bidat değildir. İmamların masumiyetine Allah'ın Kitabının ve Resulünün sünneti delalet etmektedir. Allah-u Teala Kuran-ı Kerim de "Ey Ehl-i Beyt Allah sizden sadece günahı gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor" (33/el-Ahzab/33) buyurmaktadır. Ayette geçen "rics" kelimesinden kasıd manevi kirden başka bir şey olamaz. En açık olan görüş de fiske olduğudur. Resulullah (s.a.a) de "Ali hak ile hak da Ali ile birliktedir. Ali nereye dönerse hakk da onunla birlikte döner" buyurmaktadır. (Hadis müstefizdir. Bağdadi

tarihinde c.14 s.321, Heysemi Mecmeinde c.7 s. 326 ve diğerleri aktarmışlardır.) Her nereye dönerse dönsün hakkın kendisiyle olduğu bir şahıs elbette ki isyan etmesi ve günah işlemesi imkânsızdır. Resulullah (s.a.a)'ın İtreti hakkında "Şüphesiz ben size iki ağır emanet bırakıyorum: Kitabullah ve İtretim. O ikisine sarıldığınız müddetçe ebedi bir şekilde sapıklığa düşmezsiniz" buyurmuştur. (Hadis mütevatirdir. Müslim Sahihinde, Darimi Fezailü'l-Kur'an adlı eserinde, Ahmed bin Hambel, Müsned adlı eserinde ve diğerleri de başka başka eserlerinde kaydetmişlerdir. İtret Kur'an'a denk olunca Kur'an gibi korunmuş olur. Biri diğerine aykırı olamaz. Ayrıca itretin masum olduğunu söylemek Sahabenin bütününü masum olarak görmek görüşünden daha büyük değildir. İsmet görüşünün Kur'an ve Sünnet dışında herhangi bir dayanağı yoktur. İlerde böyle düşünenlerin delilleri gelecek ve mesele tartışılacaktır. Evet, Şia'ya masumiyet inancı Farslılardan geçmiştir. Çünkü onlar, hâkimlerine kudsiyyet veriyorlardı tarzındaki düşünceler azınlıkta kalmıştır. Araplar arasında böyle bir düşünceye sahip olan kimseyi görebildiğim kadarıyla bilmiyorum. Umulur ki Şia'nın bu düşüncesinin ardında büyük ihtimalle Ali(a.s)'ı hatadan tenzih etme fikri götürmüştür. Hilafetin gasbedilmesi konusunda Ben-i Ümeyye'ye düşmanlık doldu taşı. Bu ve Yahudilerdeki tavırlar sebebiyle mezheplerin birçoğu Şia'da makes bulmuştur. (Doktor Necib Hicab, Arap Edebiyatında Şuubiyye Fenomenleri s.492, ayrıca Şia'nın Mahiyeti s.166)

Şia'ya ismet düşüncesinin yazarın dediği kanaldan geçtiğini kabul edelim. Peki, Nebi(s.a.a)'ın şeriatı açıklama ve tebliğde masum olduğunu söyleyen Ehl-i Sünnet'e acaba bu fikir nereden geçmiştir. Acaba bu fikrin ilham kaynağı da Yahudiler midir? Hayır, vallahi bütünyle bu fikir islamidir. Müslümanlar bu fikri Kur'an'dan ve sünnetten iktibas etmişlerdir. Bu fikrin kaynağı ne Yahudilerdir ne de Farslılardır. Yazarın belirttiği nokta apaçık bir iftiradan ve gayba taş atıştan başka bir şey değildir. İmamın tavsif edilip edilmediği hakkındaki ihtilafın yegane kaynağı Resulullah(s.a.a)'dan sonra ki imametin tefsirinden ve hakikatindeki yorum farklılığından kaynaklanmaktadır. Bir kısım, İmameti örfi anlamıyla ele aldı ve imamın vazifesinin hadlerin ikamesi ve şehirlerin bayındır hale getirilmesi şeklinde düşünceye sahip olup imamı sair hakimler şeklinde tasavvur ettiler. Bir kısım ise imameti risalet vazifesinin gerçekleştirmenin devamı olarak tavsif ettiler. Bu düşüncedekilere İmam nebi değildir, kendisine vahiy de gelmiyordur, fakat Resulullah(s.a.a)'dan kalan boşluğu doldurmakla yükümlüdür. İmam'ın bunu yerine getirmekten başka çıkış yolu da yoktur. Çünkü ileride de açıklanacağı gibi ilahi kontrol mekanizması -vahy- olmadan istenen arzu gerçekleşmemektedir. Evet, Ehl-i Sünnet Müslümanları İmam'ı masum olarak tavsif etmekte zorlanmaktadırlar ve imamlara böyle bir düşüncenin verilmesi halinde peygamber olarak görülmesi sonucunu doğuracağı düşüncesindedirler. Bu durumun onların düşün dünyalarında zorlanmalarının sebebi konunun

çözümünü teşkil eden iki imamet için hakkını ve makamını verememeleridir. Hâlbuki iki imamet hakını verselerdi böyle bir sorunla karşılaşmayacaklardı.

Resulullah (s.a.a)'den sonra İmamın masum olmasının gerekliliğinin delili; İmamiye imamın masum olması gerektiği ile ilgili çeşitli deliller getirmişlerdir. Bunları serdedelim.

a- İmamet, nübüvvet ve risalet vazifesinin devamı olduğuna göre ve Nebi(s.a.a)'ın vefatından sonra ondan boşalan bütün sahaları doldurması gerektiğine göre masum olmasından başka çıkar yol kalmamaktadır. Onun için günah işleyebilirliği caiz görmek Allah-u Teala'nın kendisini seçtiği ümmete imamlık makamıyla çatışmaktadır. Çünkü imamet makamından maksat ümmetin apaçık yola hidayet edilmesidir. Bu amaç ise sadece onun sözüne güvenmekten ve sözünün sahih olmasından başka bir yolla gerçekleşmez. İmamın hata etmesi, unutmaması, aykırı şeylerin kendisinden sadır olması ve isyan etmesi caiz olursa kendisine eylemlerinde ve sözlerinde güven duyulmaz, insanların kendisine güven duyması azalır. Bu delil, bizzat mütekellimlerin peygamberlerin masumiyeti hakkında getirdikleri delilin aynısıdır. İmam her ne kadar resul veya nebi değilse de onların vazifesini yerine getirmektedir.

Şayet imamın vazifesi güvenliği sağlamakla, düşmanlarla gaza etmekle, mazlumlara yardım etmek ve bunun benzeri şeylerle sınırlı olsaydı imamın kendi dini vazifesini yerine getiren adil bir şahıs olması yeterli olurdu. Ama vazifesi bundan daha kapsamlı ise-ki kastımız Nebi(s.a.a)'ın nübüvvet görevidir- imamın tayin edilmesinden arzulanan hedef dini vazifelerini yerine getiren adil bir şahısla gerçekleşmesi yeterli gelmeyecektir.

Nebi(s.a.a) Kur'an-ı Kerim'i tefsir ediyor, maksatlarını açıklıyor ve sırlarını tebyin ediyordu. Nebi(s.a.a) sonradan çıkan olaylar çerçevesinde sorulara ve sorunlara çözüm getiriyor ve cevap veriyordu. İslam düşmanlarının ortaya attığı şüpheleri gideriyordu. Tahrif ve tağyir çalışmalarını engellemek suretiyle dini koruyordu. Müslümanları terbiye ediyor, ahlaki noktada geliştiriyor, tekâmül yolunda ilerlemelerini sağlamaya çalışıyordu. Nebi(s.a.a)'ın vefatıyla boşalan bu makamları ve vacipleri yerine getirecek O'nun benzeri bir şahsın yerine geçmesi gerekiyordu. Bu yere geçecek şahsın hatadan ve isyandan masum olması gerekiyordu.

(Bu bizim İlahiyat adlı eserimizde açıkladığımız delilin özetidir. (c.2 s.528-539).

b- Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'de "ve etiullahe ve etiu'r-resule ve ulul-emri minküm" "Allah'a, Rasulune ve sizden olan Ulul-emre itaat edin" (4/en-Nisa/59) buyurmaktadır. Bu ayetten delillendirme suretiyle faydalanmak, iki öncüle dayanmaktadır.

1- Allah-u Teala mutlak bir şekilde, yani bütün zamanlarda ve mekânlarda, bütün durumlarda

ve şartlarda olmak üzere Ulul-emre itaati emretmiştir. Ayetin iktizası gereği onların emirlerine ve nehiyelerine uymayı hiçbir kayda bağlamamıştır.

2- Allah-u Teala'nın kullarının inkar etmelerine ve isyan etmelerine razı olmadığı bilinen bir husustur. "Bununla beraber O kullarının küfrüne razı olmaz" (39/ez-Zümer/7) buyrulmaktadır.

Bu iki durumun gerektirdiği (yani Ulul-emre itaatin vacip oluşu ve onların emirlerine karşı gelmek suretiyle günah işlemek) Ulul-emre itaatin mutlak olarak vacip oluşu, Onları günden engelleyecek ve taatten uzaklaştırıcı olan şeylerden uzaklaştırıcı bazı zati özelliklerle ve Rabbani-İlahi inayetle muttasıf olmasını gerektirmektedir. Bu, diğer bir ifadeyle masumiyetten başka bir şey değildir. Böyle değilse onlar ilahi bir inayetin altında bulunamazlardı. Aksi takdirde onlar mutlak itaat doğru olmaz ve herhangi bir kayda ve şarta bağlanmaksızın taatin emredilmesi yanlış olurdu.

Ayetin imamın masumiyetine açıkça delalet ettiğini söyleyenlerden birisi Razi'dir.

Onun sözlerini aktarmayı uygun buluyoruz. Ta ki o düşüncede olanlar ve o yolu izleyenler inceleyip anlasınlar. Razi tefsirinde şöyle der: Allah-u Teala bu ayette kesin bir şekilde "ulul-emre" itaat etmeyi emretmiştir. Allah'ın kendisine kesin ve kat'i bir şekilde emrettiği kimsenin, hatadan masun ve korunmuş olması gerekir. Çünkü o kimsenin hatadan masun olmaması ve hata edebileceğinin takdir edilmesi durumunda, Allah ona tabi olmayı emretmiş olur. Bu durumda ise bu hatayı işlemeyi emretmek olmuş olur. Hâlbuki hata bizzat hata olduğundan dolayı yasaklanmıştır. Bu ise aynı işte emir ve nehyin aynı değerlendirme ile birleşmesi sonucuna götürür ki bu imkânsızdır. Böylece Allah-u Teala'nın 'emir sahiplerine' kesin olarak itaat etmeyi emrettiği ve Allah'ın kendisine itaat etmeyi emrettiği şahsın da hatadan uzak olmuş olduğu hakikatı ortaya çıkar. Bu ayette zikredilen "ulul-emr'in" masum olması gerektiği sonucu ortaya çıkar. (Mefatihul-gayb c-10 s.144)

Razi ayet-i kerimenin imamın masumluğuna tam delalet ettiğini gördükten sonra ayetin mezhebinin görüşüne uygun olmadığını bildiğinden dolayı ayeti mezhebinin görüşüne uygun bir şekilde tevil etmeye başlar. Ayet-i Kerimede açıkça belirtilen masum olan "Ulul-emr" kelimesini/olgusunu değişik bir şekilde tanımlamaya gider. Ayağını kaydırır, bu fikri kabul etmez. Masum imamdan marifeti almaktan ve ona ulaşmaktan aciziz diyerek bu fikirden kaçır.

Maalesef ayet onda istenilen meyveyi vermez arzu edilen sonucu doğurmaz ve sonuçta masumiyeti ümmetin bazı fertlerine bırakır ve 'ehl-i hall vel-akd' diyerek meseleyi çözüme kavuşturur.

Eleştiri: Ayet imamların masumiyetine delalet ettiğine göre bizim onları tanımamız gerekmektedir. Acizlik iddiası sebebiyle hakikatten kaçış bütün zamanları kapsamı

durumunda geçerlidir. Acaba acizlik sadece onun zamanına mı hastır? Biz Razi'nin ikincisini cevap olarak verebileceğini zannetmiyoruz. Ona düşen Nebi(s.a.a) döneminde ve vahyin nazil olduğu devre de masumu araştırarak öğrenmesidir. Onları araştırarak öğrenmesi sonucunda kendi döneminin de masumunu tanıyacak halka-halka devam edecektir. Vahyin masum imama itaati vacip kılması sonra da onu müphem bırakıp açıklamamasını akıl almamaktadır. Şayet

Razi, ayetin Ulul-emrin masumluğuna delaletinden kesin emin ise vahy-i ilahiye onları tanıtmamasını Nebi(s.a.a)'ın diliyle açıklamasını temin etmelidir. Çünkü vahyin masuma itaati vacip kılması, sonra da onları tanıtmaması hiçbir şey ifade etmemektedir. Ayrıca "ulul-emr" kavramını ehl-i hall vel-akd olarak açıklaması ayeti daha çok müphem hale getirmektedir. Çünkü Ulu'l-emr kavramından daha muğlâk duruma gelmektedir. Ulul-emr kimlerdir. Askerler midir, yoksa güvenlik güçleri midir, yoksa bilginler midir, hadisçiler midir hâkim otorite ve siyasiler midir, yoksa bütün bunların hepsi midir? Şayet Müslümanlar bir şey üzerine ittifak etmişler ise niçin Müslümanlardan bir grup buna aykırı düşünmektedirler.

İsmet, Razi'ye göre ümmet için sabit bir hakikat ise bu ismeti ümmetten bir gruba atfedenler de olacaktır. Bilginler, fakihler hadisçiler ve kıraat bilginleri gibi ki bu görüşü Şia'ya yazdığı reddiye de İbn-i Teymiyye dillendirmekte ve şöyle demektedir: Şia, Nebi(s.a.a)'ın vefatından sonra şeriatı koruyucu, hükümleri açıklayıcı çıkan yeni olaylara hüküm vaz edici bir imamın bulunması gerektiği görüşündedir. Ehl-i Sünnet vahyin kesilmesinden sonra şeriatı koruyucu bir imamın bulunması gerektiği düşüncesini kabul etmemektedir. Bize göre Şeriatın bütününün korunması şu şekilde gerçekleşmektedir. Bir defa tevatür halinde şeriatın aktarılması bir kişinin aktarmasından daha hayırlıdır. Kur'an'ın korunmasında ve tebliğinde Kurra (Kıraat Bilginleri), hadislerin korunmasında ve tebliğinde Muhaddisler, kelim ve istidlalde de fakihler masumdurlar. (İbn Teymiyye, Minhacü's-sünne s.120)

Eleştiri: Kıraatteki ve tefsirde, hadiste ve eserde, hüküm ve fetvada, akidede bunca ihtilafa dalmış olmalarına rağmen nasıl bu gruplar için masumiyet iddia edilecek. Bütün bunlara gözümüzü yumsak dahi bunların masumiyetine delalet eden nokta nedir. Özellikle de ismet inancının Yahudilerden Müslümanlara geçtiğini söyleyen bir şahıs için.

c- Allah-u Teala Kur'an-ı Kerimde "Hani rabbi İbrahim'i bir takım kelimelerle sınavınca O da imtihanı başarıncı dedi ki ben seni insanlara imam kılacağım" (2/el-Bakara/124) buyurmuştur bu ayetle de imamların masumiyetine delil getirilmiştir. İstidlal yönü ayette geçen imam kavramının tanımına ve sınırının çizilmesine dayanmaktadır. Ayette geçen imamet kelimesi nübüvvet ve risaletin dışında bir kelimedir. İlki vahyi taşıyan ikincisi vahyi tebliğ eden bir makamı ifade etmektedir. İmamet ömrünün son yıllarında bu iki makamdı sonra kendisine verilmiş bir makamdır. Çünkü o yıllar boyu zaten Nebi ve Resul idi. Zaten bu ayetle muhatap

olduğunda da bu makamlarla kendisine hitap edildi. Ayette geçen imamet makamı kıyadet/önderlik makamından ibarettir. Bu makamın doğasında toplumda kuvvet ve kudret ile şeriatı uygulamak vardır. Ayette geçen imamet makamının üçüncüsü olduğu hakikatini şu ayet açıklamaktadır. “Yoksa onlar Allah’ın kendi fazlından verdiği noktalarda insanları mı kıskanıyorlar. Şüphesiz Allah İbrahim ailesine kitabı ve hikmeti vermiş ve onlara büyük bir mülk bağışlamıştır.” (4/en-Nisa/54) Allah’ın Halil’e ve zürriyetinden bazısına nimet olarak vermiş olduğu imamet ayette geçtiği gibi büyük bir mülktür. Bizim bu büyük mülkü nübüvvet ve risalet makamının ötesinde olan imamet makamının açığa çıkması için araştırmamız gerekmektedir. Bu yüce makam, toplumu saadete ulaştıracak sağlam ve muhkem bir kıyadetten, ilahi bir hükümetten başka bir şey olamaz. Allah-u Teala bu yüce mülkün hakikatini şu ayetlerde açıklamaktadır.

1- Hazreti Yusuf’un dilinden şunu aktarmaktadır. “Ya Rabbi sen bana mülkten verdin ve olayların tevilini bana öğrettin” (13/Yusuf/101).

Allah’ın kulu Yusuf’a verdiği mülkün nübüvvet olmadığı yeryüzünde kendisiyle emin ve mekin bir konuma yükseldiği hâkimiyet olduğu bilinen bir husustur. “Olayların tevilini öğrettin” bölümü nübüvvete “mülk” ise sultaya ve kudrete işarettir.

2- Allah-u Teala, Davud (a.s) hakkında “Allah O’na mülk ve hikmet verdi ve O’na dilediğinden öğretti” (2/el-Bakara/251) ve “Mülkünü kuvvetlendirdik, O’na hikmet ve fasl-ı hitabı verdik” (38/Sad/20) buyurmaktadır.

3-Allah, Süleyman(a.s)’ın dilinden de “Benden sonra hiç kimseye verilmeyecek bir mülkü bana ver. Şüphesiz sen bağışlaması çok olansın” buyurmaktadır. (38/Sad/35)

Bu ayetleri mülâhaza ettiğimizde imamet hakikatini görebilmekteyiz.

a-İbrahim zürriyeti için imameti talep etti, Allah-u Teala da onların bazısı hakkında dualarını kabul etti.

b-O’nun zürriyetinden bir grub ‘Davud, Süleyman ve Yusuf’ nübüvvet ve risaletin ötesinde hükümet ve kıyadet makamına da nail oldular.

c- Allah-u Teala İbrahim(a.s)’ın aline kitap, hükümet ve büyük bir mülk verdi.

Bu öncüller ve hakikatler birbirine eklenince şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: İbrahim(a.s)’ın zürriyeti hakkındaki imamet kriteri topluma hüküm ve kıyadet etmeleridir. Bu imamet hakikatidir. Ancak şurası unutulmamalıdır ki bazen iki makam İbrahim, Yusuf, Davud, Süleyman ve diğerleri örneğinde olduğu gibi aynı kişide toplanabilmektedir. Bazen de bu iki makam birbirinden Talut örneğinde olduğu gibi ayrılabilir. “Peygamberleri onlara: Bilin ki Allah,

Talut'u sizlere hükümdar olarak gönderdi, dedi. Bunun üzerine biz hükümdarlığa daha layık olduğumuz halde, kendisine servet ve zenginlik yönünden geniş imkânlar verilmemişken o bize nasıl hükümdar olur" dediler. "Allah sizin üzerinize onu seçti, ilimde ve bedende ona üstünlük verdi. Allah mülkünü dilediğine verendir." (2/el-Bakara/247)

Müslümanların Nebi(s.a.a)'ın vefatından sonra kurdukları imamet gerçeklikte bu imametle aynılık sağlamaktadır.

Ayette geçen zalimden kasıt kimdir?

Halil'in insanlara imam kılınmasından kastın ilahi kıyadet, insanların kuvvet, kudret ve güçle saadete iletilmeleri olduğu anlaşıldığına göre geriye ayet-i kerimede geçen imamlardan olmadığı belirtilen zalimin kim olduğunun açıklaması kalmaktadır.

Allah dostu Halil'e imamet elbisesini hediye olarak giydirdiğinde İbrahim(a.s) zürriyetinden de imamlar kılmasını istedi. Kendisine imametın ilahi bir mansıp olduğu ve zalimlerin bu makama ulaşamayacağı söylenilerek cevap verildi. Çünkü imam insanlar arasında mallarda ve nefislerde tasarruf etmek suretiyle itaat olunan kimsedir. İmamın dosdoğru yol üzerinde olması gerekmektedir. Bundan dolayı haddi aşan zalim kimse bu makama layık değildir.

Allah'ın ahdini bozan, kanunlarını ve hadlerini nakz eden cehennem ateşi üzerindedir. Kendisine güven duyulamaz ve hilafetin ipleri ellerine bırakılamaz. Çünkü o hıyanete ve haddi aşmaya yatkın olan bir kimsedir. Kendisini zorbalığa götürecek güç potansiyel olarak kendisinde bulunmaktadır. Kendisinin itaat edilen, sözü geçerli, tasarrufu meşru bir imam olmasını akıl tasvip etmemektedir. İmamet makamı hakkında zülüm işleyen, ömrünün bir gününde dahi olsa haddi aşan, putlara ibadet eden heykele meyleden kimse hepsi aynı kategoriye girmiş oluyor. Allah-u Teala onlar hakkında arşı aladan şöyle nida ediyor "benim ahdime zalimler erişemez" Durumun düzelten ile olduğu hal üzere kalan arasında herhangi bir fark gözetmeksizin.

Cessas bu istidlal yöntemine şöyle karşı çıkıyor; Ayet zülüm üzere kalan zulmü ikame eden kimseyi kapsamaktadır. Yoksa tövbe edip durumunu ıslah eden kimseye taalluk etmemektedir.

Çünkü hüküm bir sıfata taalluk ettiğinde ve bu sıfattan sonradan zail olduğunda hüküm de kalkmaktadır. "Zulmedenlere meyletmeyin sonra size azap dokunur" (11/Hud/113) ayetinde olduğu gibi onlar zulmettikleri müddetçe onlara meyletmemek gerekmektedir. "ahdime zalimler erişmez" ayetinde geçen zalim kavramının kapsamına durumunu düzeltip tevbe eden kimse girmemektedir. Çünkü bu şahıs bu halde zalim olarak isimlendirilmemektedir. Nasıl ki kafırken tövbe eden kimse sonradan kafir olarak nitelendirilemeyeceği gibi. (Tefsir-u Ayatı'l-Ahkam c.1 s.72)

Eleştiri: "Hükümün medarı/dayanağı mevzunun bulunmasına göredir" kaidesi külli bir kaide değildir. Aksine hükümler iki kısımdır. Bir kısmı Cessas'ın da belirttiği gibidir. Bir kısmı da ne

zaman olursa olsun bir an dahi olsa gerçekleştiğinde hükmün mevzu ile muttasıf olduğu bölümdür. Vasıf olumsuzlandığında vasıflandırmanın kalktığı bölüme örnek “İçki haramdır” “otlayan koyunda zekât vardır” İkinci kısma örnek “Zina edene hadd uygulanır” “Hırsızın kolu kesilir” gibi. Bu iki örnekten kasıt bu günahları sonradan terk etseler dahi işleyenler bu hükme mahkûmdurlar. Bir diğer örnek “Gücü yeten kimse hacca gitmelidir” Haccetme hükmü üzerinde sabittir. Taksir dolayısıyla istidadını/gücü yetme kaybetse dahi haccın farziyeti üzerinde durmaktadır. Konumuzu teşkil eden ayet-i kerimede geçen “Zalim” kelimesi hırsız, zinakar, hacca gücü yeten kimse gibidir.

Evet, bu ayette geçen mevzu/konu ikinci türdendir. Bir an dahi olsun zulüm işleyen kimse tövbe etse dahi imameti üstlenme fonksiyonunu kaybetmektedir. Çünkü insanlar zulüm eylemine göre dört kısma ayrılmaktadırlar.

1-Hayatı boyunca zulmeden

2-Ömrünün her devresinde Tahir ve nakiy olan

4-Hayatının başlangıcında Tahir, sonrasında zalim olan

3-Hayatının başlangıcında zalim sonrasında tövbe edip Tahir olan

Buna göre bizim İbrahim(a.s)’ın zürriyetinden bazısına istediği imametnin hangi kısmına verilmesi gerektiğine vakıf olmamız gerekmektedir. İbrahim imameti ilk ve dördüncü kısımdaki özellikleri taşıyan için istemiş olmuş olamaz. Ömrü boyunca zulümle hayatını geçirmiş olan bir zalim için veya imamet günlerinde zalim olan birisi için istemiş olamayacağı açıktır. Çünkü imamet hususunda onlara güvenilemez. Geriye diğer iki kısım kaldı. Allah-u Teala ahdinin zalimlere erişemeyeceği hususunu kesin bir şekilde belirtmiştir. Ayette geçen bu ibare ile üçüncü grup ta ayetin kapsamının dışında kalmaktadır. Yani ömrünün başlangıcında zalim kıyadeti ele geçirdiği kendisini düzelden kimseyi de dışta bırakmaktadır. Bu üçüncü kısım da dışta kalınca geriye sadece ikinci kısım kalmaktadır. Ömrünü berrak ve pak bir sahife gibi geçiren kimse. Kıyadetten önce de sonra da mil kadar haktan sapmamış, dosdoğru yolda bulunmuş, masum olarak tanımladığımız bir imam.

Görüşte ve Reyde Masumiyet: öncelikle imamlar isyandan ve muhalefetten masumdurlar. İkinci olarak görüşte/sözde hata ve zilleden de masumdurlar. Onların zikr-i hâkimden herhangi bir ayeti tevil ederken ve açıklarken sözlerinde herhangi bir aykırı görüş serdetmezler. Ayrıca Resulullah(s.a.a)’ın fiili, kavli ve takriri sünnetleriyle ilgili açıklamalarında da durum aynıdır. Kitab ve sünneti bilenler için bu delil yeterli gelmektedir.

Onlar ceddleri Resulullah(s.a.a)’den sonra insanların önderleridirler.

Enbiyaların Masumiyetinin Mertebeleri: Kendisiyle masuniyet kastedilen ismet nübüvvet makamında birçok mertebeleri vardır.

- a-Vahyi alış ve tebliğ edışteki masumiyet
- b- Günahlardan ve masiyetten masumiyet
- c- Ferdi ve dünyevi işlerde hatadan masumiyet

İlk mertebedeki ismet ümmetin ittifak ettiği bir mevzudur. Çünkü bu mertebede meydana gelecek bir hata veya karmaşıklık insanların güvenini sarsar. Bu durum peygamberlerin verdiği haberlere ve konuşmalarına güvenmemeyi beraberinde getirir. Nübüvvetten beklenen asıl gaye gerçekleşmemiş olur.

Ayrıca Kur'an-ı Kerim nebisini koruyacağını vahy-i ilahinin tebliği için korumasının daima üzerinde olacağını açıkça belirtiyor. "O, bütün görünmeyenleri bilir sırlarına kimseyi muttali kılmaz. Ancak bildirmeyi dilediği peygamber bunun dışındadır. Çünkü O, bunu ardından ve önünden gözcüler salar. Ki böylece peygamberlerin, Rablerinin gönderdiklerini hakkıyla tebliğ ettiklerini bilsin" (72/el-Cinn/26,27,28)

Ayet-i Kerimede vahyin korunabilmesi için iki tür koruyucudan bahsediyor.

- a-Nebi (s.a.a)'i her yönden kuşatan melekler
- b-Bizzat melekleri ve Nebi(s.a.a)'i kuşatan Allah-u Teala Bu şiddetli koruyuş ve kamil gözetiş, sade nübüvvetin amacının gerçekleşmesine mebnidir. Hiç şüphesin nübüvvetin yegâne amacı vahy-i ilahinin beşere ulaştırılmasıdır. Öyleyse Allah'ın resulleri ve nebileri (sav), şeriatın amellerini uygulama sahasında bütün isyanlardan, zenbden/günahlardan ve kaymalardan mutlak olarak korunmuşlardır.

Çünkü peygamberlerin gönderilmesindeki hedef peygamberlerin bu esasdan faydalanabilmesi ile gerçekleşir. Çünkü onlar insanlara bildirmekle yükümlü oldukları ilahi hükümleri kendileri yerine getirmedikleri zaman kendilerine duyulan güven kaybolur. Bunun üzerine onların gönderilmelerindeki hikmet gerçekleşmemiş olur.

Muhakkik Tusi bu delile şu veciz yolla işaret temektedir: Amacın gerçekleşebilmesi için güven güvenin gerçekleşebilmesi için de Nebilerin masum olması gerekmektedir. (Keşfü'l-Murad fı şerh-i Tecrid-i İtikad s.217)

Peygamberlerin masum olması Kur'an-ı Kerim'in çeşitli yerlerde vurgulanan bir olgudur. Biz bunlardan bazısını serdediyoruz.

A- Kur'an-ı Kerim peygamberlerin seçilmiş ve hidayete erdirilmiş kişiler olduklarını vurgulamaktadır. "Onları seçkin kıldık ve doğru yola ilettik" (6/el-Enam/87)

B- Allah-u Teala, Kur'an-ı Kerim'de hidayete erdirdiği kimseyi saptırmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini bildirmektedir. "Allah kimi hidayete erdirmiş ise onu saptıracak kimse yoktur" (39/ez-Zümer/37)

C- Masiyet dalalet olarak değerlendirilmiştir. "O, sizden birçoğunu saptırdı." 36/Yasin/62)

Bütün bu ayetlerden peygamberlerin her türlü dalaletten masum olduğu sonucu çıkartılabilir. Peygamberlerin masum olduğuna dair getirdiğimiz akli deliller, onların bisetten önce de masum olduklarına da delildir. Çünkü insan ömrünün bir bölümünde masiyet edip günah işlediğinde daha sonra da irşad ve hidayet sancağını yüklendiğinde insanların ona bütünüyle güveni gerçekleşmez, sözlerine gönül rahatlığıyla kulak vermelerine engel olur. Ancak bisetinden önce pak ve temiz bir hayat yaşamış olan kimse için elbette böyle bir sakınca söz konusu değildir. Böyle bir şahıs insanların güvenini celbetmeye ve onların teyidini kazanmaya muktedirdir. Ayrıca günah işlemeleri caiz olursa ve işledikleri takdirde risalet karşıtlarının ellerine resulun aleyhinde çok kolay bir şekilde kullanabilecekleri büyük bir koz geçmiş olur. Elleri geçirdikleri bu koz sayesinde risaletin sahibini kirletmeye ve davasının basit bir dava olduğunu böylece vurgulamaya çalışırlar.

—Basit ve çirkef bir ortamda, temiz ve pak yaşantısıyla- ter temiz yaşantısıyla Resulullah (s.a.a) Muhammedü'l-Emin lakabını almıştı. O ortamda bu lakabı alabilen yegâne kişi oydu. Zıt unsurları düşmanlarının güvenilmeyecek işlerini risalet düşmanlarının menfi çabalarını o bu özelliğiyle ve istikamet üzere oluşuyla dağıtmıştı. Cahiliyyenin cifeliğini derece derece kaldırmıştı.

Ayrıca şurası açıktır ki; peygamberlerin hayatlarının başlangıçlarından itibaren temiz olmalarını kabul etmek, nübüvvet makamına ulaştıkları andan itibaren ismet özelliğini kazanmaları görüşünü kabul etmekten daha hayırlıdır. İlkinin irşad etmedeki etkisi ve tesiri diğerinden hiç şüphesiz daha kuvvetlidir. Hikmet-i İlahi kâmil en güzel bir ferdin nübüvvet ve risalet makamına seçilmesini gerektirmektedir.

Peygamberlerin Hatadan ve Kaymalardan Masumiyeti

— Peygamberler günahlardan masum olmalarının yanında- ayrıca şu aşağıda sayılacak olan durumlarda da masumdurlar.

a- Tartışmalarda verecekleri hükümlerde ve husumetlerle ilgili verdikleri kararlarda Resulullah(s.a.a) her ne kadar kanıt ve yemine göre karar vermekle yükümlü idiye de, fakat o getirilen kanıtın yanlış veya yemin eden kimsenin yalancı olması durumunda

b-Şeri hükümlerin konulmasının teşhisinde.

c- Günlük sıradan olaylarda

Bu gibi yerlerde hata yapmalarını caiz görmek dini hükümler sahasında hata yapılması sonucunu doğurmasına bağlı olduğundan, peygamberler bu sahalarda masumluk vasfıyla vasıflandırılmışlardır. Bu durumlarda ve sahalarda hata yapmak, insanların peygamberlerin şahsına güvenmelerine zarar verir. Asıl peygamberlerin gönderilmesi sebebine büyük bir tehlikedir. İlk iki şıktaki geçen noktalarda peygamberlerin masum olması gerektiği son şıktaki

gereklilikten daha açıktır.

Peygamberler, Nefret Ettirici,Tiksindirici Hastalıklardan Beridirler.

İsmetin bir mertebesi de peygamberlerin pak vücutlarında, insanların kendilerinden nefret ettirecek ve onlardan uzaklaştıracak bir hastalığın bulunmaması gerektiğidir. Çünkü bazı hastalıklar, cismi afetler ve ruhi özellikler vardır ki insanlar onlardan uzaklaşır, insanın tabiatına sıkıntı verir ve insanlar onlardan uzaklaşırlar. Bundan dolayıdır ki peygamberler ruhi ve cismi ayıplar taşımaktan uzaktırlar. Çünkü insanların peygamberlerden uzaklaşmaları ve ondan kaçınmaları peygamberlerin, ilahi risaletin insanlara bildirilmeleri olan gönderiliş hedeflerine zıtlık teşkil etmektedir. Ayrıca hakikatin ortaya çıkarılması gerektiğine dair aklın da kesin hükmü vardır. Akıl, Allah-u Teala'nın hakim olması dolayısıyla peygamberlerin bu tip ayıplardan noksanlıklardan uzak ve beri olmasına hükmetmektedir. Aklın bu sahadaki hükmü kesindir.

Bundan dolayıdır ki gelen bazı rivayetlerde Eyüp (a.s)'ın nefret ettirici hastalıklara imtihan edildiğine dair gelen bazı rivayetlere karşın Ehl-i Beyt İmamlarından gelen rivayetler ise bu rivayetleri nakz edici ve aklın kesin hükmünü içerici tarzdadır. İmam Sadık (a.s) "Eyüp (a.s) bütün sıkıntılarla imtihan edilmesine rağmen hiçbir zaman kendisinden tiksindirici bir koku çıkmadı, görüntüsü hiçbir zaman çirkin olmadı, ne kötü bir kan ve ne de irin kendisinden sadır olmadı, ne kendisini gören bir kimse korkuya düşmedi, vücudundan hiçbir kurtçuk düşmedi.

Allah-u Teala'nın imtihan ettiği bütün peygamberlerinin ve değerli evliyalarının durumu bu şekildedir. İnsanların onlardan uzaklaşmalarının sebebine gelince fakirliktir, durumlarını zayıf görmeleridir. Çünkü insanlar, o yüce zatların Rabbleri katındaki makamlarının yüceliğini ve rablerinin onlara olan desteklerini bilmemektedirler." (el-Hısal c.1, yedi bablar, hd no 107) Bundan dolayı bu hadisile çelişik olan rivayetler sıhhat yönünden bir temelden yoksun olup, reddedilmiştir.

Masumiyetin Olmadığına Delalet Eden Ayetlerin İncelenmesi

Aklın kesin hükmünü ve Kur'an'ın peygamberlerin masum olması gerektiğine dair hükmünü öğrenmiş olduk. Ancak bu bölümde verdiğimiz hükme tezat teşkil edecek ilk bakışta şüphe oluşturacak bazı ayetlerin incelenmesi yapılacaktır. Bu ayetler peygamberlerden masiyetin ve günahın sudurunu caiz gösterecek niteliktedir. Âdem (a.s) ve diğerlerini konu edine bazı ayetler.

Bu Ayetlerin Çözümü

İlke olarak Kur'an-ı Kerim'de çelişki olmadığını başlangıçta bir Müslüman olarak kabul etmek mecburiyetindeyiz. Ayrıca kabul etmemiz gereken diğer nokta da ayetlerin kendisinde bulunan karineler ışığında bizzat ayetin hakiki muradını anlamaya çalışmamız gerektiğidir. Bu tarz yerlerde müteşerriinin hükmü için ibtidai açıklığın kriter olmasının mümkün olmamasıdır. Şia'nın mütekellimlerinin ve müfessirlerinin büyükleri, bu Kur'an'ı ayetleri özel olarak incelemeleri için

güzel tarafını oluşturmaktadır. Öyleki, iş bu raddede kalmamış, bu sahada özel, müstakil eserler telif edilmiştir. Biz, bu ayetlerin birer- birer incelenmesi ve çözüme kavuşturulması bu risalenin sınırlarını çok çok aştığından değerli okuyucuları Seyyid Murtaza'nın "Tenzihü'l-Enbiya", Fahrüddin er-Razi'nin "İsmetü'l-Enbiya" ve Cafer Sübhani'nin "Mefahimü'l-Kur'an' adlı mevzui/konulu tefsirinin beşinci cildine havale ediyoruz.

İsmetin Menşei ve Sebebi

İsmetin menşei ve sebebini iki durumda özetleyebiliriz.

a- Peygamberler, Allah-u Teala'nın kendilerine bahşetmiş olduğu geniş marifetten faydalanmaktadırlar. Bundan dolayı hiçbir zaman Allah-u Teala'nın rızalarını hiçbir şeyle değiştirmezler. Omların ilahi azametini, ilahi cemalın ve ilahi kemalin güzelliklerini iliklerine kadar hissedip, idrak etmeleri onları Hak Teala'dan başka bir şeye teveccüh etmelerine ve Hakkın dışında bir şey hakkında derin derin ve çokça düşünmelerine engel olmuştur. Marifetin bu mertebesinden ve derecesinden Emire'l- Müminin Ali (a.s) şöyle bahseder: "Öncesinde, sonrasında ve kendisiyle Allah'ın olmadığı hiçbir şey görmedim." (Biharü'l-Envar, c.70 s.22).

İmam Sadık (a.s) da "Ben, ikramından dolayı ibadet edilen şu Rabbe, sadece muhabbetten dolayı ibadet ederim." (Biharü'l-Envar, c.70 s.18, dokuzuncu hadisin içeriğinde).

b- Peygamberler itaatin semeresini ve meyvesini, günahların tesirini ve kötü sonuçlarını kamil bir şekilde bildiklerinden ötürü, vahy-i İlahiye muhalefet etmemişlerdir. Mutlak olarak ismet Allah'ın bazı veli kullarına da hastır. Ancak bazı korunmaya çalışan müminler de günahların büyük bir kısmından kendilerini koruyabilirler. Örneğin muttaki ferd gibi. Onlardan intihar veya Salih bir insanın öldürülmesi gibi bir eylem sadır olamaz. Hatta bazı sıradan Müslümanlar dahi bazı günahlar noktasında ismetten faydalanabilmektedirler. Örneğin elektriğin çarpmasını bilen kimsenin bu konuda tedbirli olması gibi. İmam Ali (a.s) bu sakınmaya çalışan muttaki kimseler hakkında "Onlar, hemen hemen cenneti görmüş gibidirler, cennetin nimetlerinden cennette faydalanmış gibidirler. Onlar, hemen hemen cehennemini görmüş gibidirler, cehennemde azap görmüş gibidirler." (Nehcü'l-Belağa, 193. Hutbe)

Bu tip yerlerde ismet, kişinin kötü amelin sonucunu bilmesinden dolayı kaçınmakla gerçekleşmektedir.

İsmetle İhtiyar Birbiriyle Zıt Değildir

İsmetin kaynağında, masumun iradesiyle çelişen hiçbir durum söz konusu değildir. Masumun iradesi ve ihtiyarı elinden alınmış değildir. Aksine Masum kişi Allah'ı hakkıyla tanımakta, itaatin güzel sonucunu ve masiyetin yıkıcı etkilerini bilmektedir. Masiyeti işleme kudreti olduğu kudretini hiçbir zaman bu şekilde kullanmaz. Şefkatli bir baba misali, evladını öldürme kudreti bulunduğu halde öldürmez ve ona zarar vermek dahi istemez. Bundan daha açık olanı da Allah-

u Teala'dan çirkin bir şeyin sudur etmemesidir. Kadir-i mutlak Allah-u Teala itaat edenleri cehenneme, isyan edenleri cennete koyma kudreti varken ancak adaleti ve hikmeti ameli işlemekten engel olmaktadır. Bu açıklamalar ışığında masiyeti terk etme ve itaati yerine getirme peygamberler için büyük bir övünç kaynağıdır. Onlar masiyeti işleme kudretin ve itaati terk etme kudretine sahip oldukları halde ihtiyari kudretleriyle taate devam eder, masiyeti terk ederler.

Masumiyet Peygamberliği Gerektirmez

Biz bütün peygamberlerin masum olduğu inancında olmamıza rağmen, masum olan her insanın da peygamber olmadığı görüşündeyiz. Yani masumiyetin peygamberliği gerektirdiği görüşünde değiliz. Her nebi masumdur. Fakat her masum nebi değildir. İnsan takarrub ile bu makamı elde edebilir fakat peygamber olamaz. Kur'an-ı Kerim'in Hazreti Meryem hakkında söylediği şu sözler konuya açıklık getirir niteliktedir. "Ey Meryem! Şüphesiz Allah, seni seçti, tertemiz kıldı, seni dünya kadınlarına üstün kıldı." (3/Al-i İmran/42) Kur'an'ın Meryem (a.s) hakkında "İstıfa/tertemiz kılma" kelimesini kullanması Meryem'in masumiyetine delalet eder. Çünkü bu sözcük Peygamberler hakkında Kur'an-ı Kerim'de kullanılmıştır. "Şüphesiz Allah, Âdem'i, Nuh'u, İbrahim Ailesini ve İmran Ailesini seçti/ıstıfa etti." (3/Al-i İmran/33) Ayrıca ayet-i kerime Hazret-i Meryem(a.s)'ın temizliğini konu edinmektedir. Onun hakkında "İstıfa" kelimesinin kullanılmasıyla onun her türlü kirlilikten ve gûnahtan uzak oluş kastedilmiştir. Bu taharet ve beraat, Yahudilerin İsa(a.s)'ın babasız dünyaya gelmesi hakkında attıkları iftiradan beraattan farklıdır. Çünkü Meryem (s.a)'ın bu masiyetten tebrie edilmesi İsa (a.s)'ın veladetinin ilk günlerinde kendisiyle konuşmak suretiyle olmuştu. "Bunun üzerine Meryem çocuğa işaret etti. Biz beşikteki bir sabi ile nasıl konuşalım dediler" (19/Meryem/29) ayrıca eklememiz gereken diğer nokta da Hazreti Meryem'in ıstıfa ve tathirini içeren ayet-i celile O'nun Hazreti İsa'ya hamileliği döneminde olmuştu.

İmamın Masum Olmasının Gerekliliği

Kendi konusunda anlatıldığı üzere, imam ve halife bütün beldeleri siyasi ve iktisadi yönden idare etmeye gücü yeten, Müslüman beldelerin sınırlarını koruyan sıradan basit komutanlar gibi değildirler. Bu sayılan vazifeler yanında diğer başka görevlerin bulunduğunu da eklemek gerekir. Bu konuya önceki bölümlerde işaret ettik. Bu görevin bazılarını dile getirecek olursak, Kur'an-ı Kerim'in tefsiri, dini hükümlerin beyanı, insanların itikadi sorularına cevap, akidede sapma meydana gelmesini önlemek, şeriatı tahriften korumak gibi. Bütün bunlar hata yapmayacak ve karışıklığa meydan vermeyecek her türlü şüpheden uzak geniş ve derin bir ilimle gerçekleştirilir. Sıradan insanlar bu vazifeleri üstlendiklerinde hatadan ve kaymalardan güvenilir bir konumda değildirler.

İsmetin nübüvvetle eşit bir makam olmadığını bilmemiz gerekmektedir. İsmet, nübüvveti

gerektirmemektedir. Nice şahıslar vardır ki ismet makamından faydalanabilmekte ama nübüvvet makamından faydalanamamaktadırlar, yani nebi değildirler. Bunun en açık örneği Nebilerin ve Resullerin ismetinden bahsederken değindiğimiz Meryem-i Betüldür. (Daha detaylı bilgi için, bu makalenin sahibi Cafer Sübhani'nin İlahiyat adlı eserine bkn, c.2, s. 146-198)

Ayrıca bu bölümde -yukarıda geçen akli tahliller ve istidlallerin yanında- imamların masumiyetine delalet eden bazı durumları da aktaracağız.

1-Allah-u Teala'nın Ehl-i Beyt(a.s)'ın "rics"ten uzak olduğunu bildiren kesin ve kati iradesi "Ey Ehl-i Beyt! Allah sizden ricci gidermek ve sizi tertemiz kılmak istiyor" (33/el-Ahzab/33). Bu ayetin Ehl-i Beyt(a.s)'ın masumiyetine delaleti şu şekildedir: Allah-u Teala'nın Ehl-i Beyt(a.s)'ın riccin her türünden tathirine yönelik özel iradesi Onların bütün günahlardan ve masiyetten masum olmalarını gerektirmektedir. Çünkü onların ricc kapsamındaki her türlü kirden tathirleri, ruhi, ameli ve fikri her türlü kirlilikten uzak olmalarını gerektirmektedir. Bunların en açık olanları da günahlar ve masiyetlerdir. Bu irade bütün fertlere değil bazı özel fertlere taalluk etmektedir.

Çünkü bütün fertlere yönelik tathir iradesinde herhangi bir istisna söz konusu edinmeden gelmektedir. Genel tathir iradesi teşrii bağlamda bütün Müslümanları kuşatmaktadır. "Fakat O sizi tertemiz kılmak istiyor" (5/el-Maide/6). Bu iradenin taalluk ettiği yerlerde geri kalanların sebebi şeriatin emirlerine ve nehiyelerine itaatın gerçekleşmemesidir. Bu diğer bir tabirle "teşrii irade'dir." Tekvini irade'de murada ve muradın taalluk ettiği şeyde herhangi bir farklılaşma asla bulunmamaktadır. Ricsten tathir de tekvini irade kapsamına girdiğinden imamların günah işlemeleri ebediyen mümkün değildir. Ayrıca tekvini irade İmamlardan ihtiyarın alınmamasını da gerektirdiğini belirmemiz de uygun düşmektedir. (Akaid kitaplarında bu konu ayrıntısıyla işlenmiştir.)

2- Ehl-i Beyt İmamları Resulullah (s.a.a)'ın buyurduğu "sakaleyn" hadisinin hükmünün canlılaştığı zatlardır. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmaktadır. "Sizin aranızda iki ağır emanet bırakıyorum: Allah'ın Kitabı ve itretim." Onlar, Kur'an-ı Kerim'in dengidirler. Nasıl ki Kur'an-ı Kerim hatanın ve karışıklığın her türlü renginden uzak ve korunmuş oldukları gibi Ehl-i Beyt de fikri ve ameli her türlü şaibeden uzaktır ve korunmuştur. Bu oldukça açık bir konudur. Bu hadisin zeylini incelediğimizde

a- O ikisine tutunduğunuz müddetçe asla sapıtmazsınız.

b- O ikisi havuzun başına gelinceye kadar birbirlerinden ayrılmazlar.

Ehl-i Beyt'in yoluna tutunmak, hidayeti gerektirmektedir. Çünkü Kur'an-ı Kerim'in masuniyeti ve masumiyeti gibi Onlar da masun ve masumdur.

3- Resulullah (s.a.a), Onları (a.s) binenin boğulmaktan kurtulduğu ve binmeyenin ise dalgalar arasında boğulduğu Nuh(a.s)'un gemisine benzetmiştir. (Müstedrekü'l-Hakim, c.2, s.151;

Suyuti, Hasaiaü'l-Kübra, c.2, s.266)

Bu kısa ve özlü bir şekilde sunduğumuz deliller, Ehl-i Beyt(sa)'ın masumiyetine açık ve net bir şekilde delalet etmektedir. Ayrıca Ehl-i beyt(a.s)'la nakli deliller, sunduklarımızla sınırlı .olmadığını belirtmemiz gerekmektedir